

AYM'nin KHK iptalleri tek adam rejiminin 'anayasal düzene' uyumsuz işlediğini gösterdi

6 yıllık hukuksuzluk

Eski AYM Raportörü Ali Rıza Aydın, "6 yıl boyunca cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hukuksuzluğun üstüne kurularak sürdürülmüş" ifadelerini kullandı.

AYTUNC ÜRKMEZ

Anayasa Mahkemesi (AYM), cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin anayasaya uyumunu sağlamak için çıkarılan KHK'de birçok iptale imza attı. Yüksek Mahkeme; KHK kapsamında cumhurbaşkanına rektör atama ve Merkez Bankası (MB) başkanını görev süresi tamamlanmadan görevden alma hakkı tanıyan hükümlerini anayasaya uymama gerekçesiyle iptal etti.

CHP'nin başvurusu üzerine AYM, cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin anayasaya uygunluğunu sağlamak için 2018'de çıkarılan "Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de Aralık 2023'te toplam 291 iptal kararı verdi.

Kararların gerekçesi önceki gün ve dün Resmi Gazete'de yayımlanarak uygulama süreci başlatıldı.

Mahkeme, cumhurbaşkanına tanınan rektör ve YÖK üyelerini atama ve MB başkanının görev süresi tamamlanmadan görevden alma yetkisi başta birçok yetkiyi "anayasaya aykırılık" gerekçesiyle iptal etti. AYM'nin bu kararı yeni tartışmaların fitilini ateşledi.

2017 referandumuyla kabul gören cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin "hukuksal geçerliliği" de tartışmaların ana konusunu oluşturdu.

'Üstünü örtemezsiniz'

Eski AYM Raportörü Ali Rıza Aydın, cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine ilişkin iptallerle anayasal bir değişikliğin yapılmadığını söyledi. Aydın, "Cumhurbaşkanının uyum hukukunun çöktüğünü görüyoruz. altı yıl boyunca cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hukuksuzluğun üstüne kurularak sürdürülmüş" dedi.

"Kararlar, sistemin kurulmasından beri birçok yurttaşın temel hakkını gasp ettiğini bize gösterdi" diyen Aydın, "AYM, cumhurbaşkanı yetkilerini anayasaya güvence

altına alınan temel haklar üzerinden sınırlandırmaya gitti. İptal edilen KHK hükümleri kapsamında yapılan iş ve işlemler sakat duruma düştü. Buradan mağdur olan bireyler ya da topluluklar yönünden ortaya bir hukuksuzluk çıktı. Yasama organının bir an önce bu kararlara yönelik yasa çıkarması gerekir. 12 ay sürenin beklenmesi şartı yok, kapsamlı bir iş olduğu için mahkeme bu süreyi koyuyor" diye konuştu.

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı

Mehmet Gün ise AYM'nin "MB başkanının görev süresini tamamlamadan görevden alınması yetkisinin" iptal kararına yönelik "Mahkeme bu kararda 'iptaline oybirliğiyle' tanımını kullanmıştır. Böylece bu karar Resmi Gazete'de yayımladığı tarihten itibaren uygulanmaya konmuştur. Bu açıdan bakıldığında; AYM'nin MB başkanına yönelik kararında 12 ay süresi geçerli değildir" ifadelerini kullandı.

• ANKARA

